

Protokoll fört vid det sextiofjärde sammanträdet med styrelsen för Stiftelsen för Strategisk Forskning den 9 juni 2004

Mötet genomfördes på stiftelsens kansli, World Trade Center, Stockholm.

Deltagande ledamöter

Lena Hjelm-Wallén, ordförande
Per Andersson
Lars Björck
Ulla Grönlund
Göran Johnsson
Håkan Lane
Carola Lemne, t o m § 12 delvis

Lennart Låftman, t o m § 8
Karin Markides, fr o m § 5
Birgit Norinder, t o m § 10
Eva Olsson
Tuula Teeri
Jan Uddenfeldt

Deltagare från kansliet

Staffan Normark, VD, ej del av § 13
Björn Brandt, vice VD, sekreterare
Anders Sjölund, planeringschef
Ingela Agrell
Olle Edqvist
Karl-Olov Fentorp
Inger Florin

Kerstin Hagwall
Ingvar Isfeldt
Olof Lindgren
Birgitta Lundin
Lena-Kajsa Sidén
Henryk Wos

Adjungeringar

Gunnar Edvall, § 6
Billy Fredriksson, § 7
Lars Frenning, § 7
Karl-Fredrik Berggren, § 8
Sven Gunnar Edlund, § 12

§ 1 Fastställande av dagordning

Den utsända dagordningen godkändes.

§ 2 Val av justerare, föregående mötes protokoll, adjungeringar, ev jäv

Ulla Grönlund utsågs att tillsammans med ordföranden justera protokollet.

Protokoll från styrelsens 63:e sammanträde hade sänts ut inför sammanträdet. Styrelsen efterfrågade eventuella kommentarer från universitetet till avslagsbeslutet i § 8, Strategisk engångsinsats tillsammans med Göteborgs universitet och noterade, vilket inte framkom ur protokollet, ansökans karaktär av reguljärt forskningsprojekt mer än strategisk forskningsinsats.

Tuula Teeri och Eva Olsson anmälde jäv beträffande beslut relaterade till stiftelsens aktuella utlysning av strategiska forskningscentra med hänvisning till att de avsåg att söka medel i denna. Endast anmälan av beredningsläget förelåg dock i dagens dagordning (§ 12).

§ 3 Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation

En förteckning över beslut fattade med stöd av delegation hade bifogats kallelsen (bilaga 1). Verkställande direktören kommenterade besluten avseende Johansson, Lernmark och Hildebrand (Interaktiva Institutet).

§ 4 Verksamhetsplanering 2005 - 2007

Stiftelsen tillämpar en rullande treårsplanering med budgetramar som grund för verksamhetsplaneringen. Föregående år beslutade styrelsen om en planeringsram om 500 milj kr för åren 2004 – 2006. Årets budget som fastställdes i december 2003 är, i enlighet med planen, 500 milj kr varav 450 milj kr avser forskningsprogrammen.

Baserat på styrelsens preliminära diskussion vid sammanträdet den 1 april har den verkställande direktören utarbetat ett förslag till planeringsramar och verksamhetsplanering för forskningsprogrammen åren 2005 – 2007 enligt bilaga. Till beloppen kommer kostnader för administration, beredning och kapitalförvaltning om nära 50 milj kr/år. Verkställande direktören föreslår att styrelsen beslutar om en tentativ ram om 500 milj inkl administration, beredning och kapitalförvaltningskostnader för verksamheten 2005 och 600 milj kr/år för verksamheten 2006 och 2007.

Styrelsen diskuterade de föreslagna planeringsramarna och verkställande direktörens förslag till tentativt innehåll i kommande års program. Styrelsen såg, utgående från en rimlig avkastningsmodell med tentativt 6 % årlig avkastning, en viss möjlighet till en mindre höjning av budgetramarna för 2006 och 2007 till 550 milj kr per år motsvarande halva den föreslagna ökningen. Långsiktighet i planeringen med undvikande av stora förändringar mellan åren och försiktighet för att inte onödigtvis in-teckna framtiden betonades i diskussionen. Slutligt fastställande av ramarna görs senare i anslutning till kommande budgetbeslut.

Styrelsen diskuterade verksamhetsinriktningen med fokus på det nya förslaget om insatser för ett strategiskt trainee-program inriktat mot framväxande kunskaps- och teknikområden. Programmet bör i första hand avse nivån efter doktorandfinansiering, från post doc till forskarassistent och därefter. En beredningsgrupp bör få i uppdrag att utan detaljstyrning återkomma med ett mer genomarbetat förslag för styrelsens godkännande.

Styrelsen beslöt

- att som grund för verksamhetsplaneringen utgå från en budgetram om 500 milj kr för budgetåret 2005 och 550 milj kr för budgetåren 2006 och 2007 inklusive administration, beredning och kapitalförvaltningskostnader, samt
- att uppdra åt den verkställande direktören att återkomma med detaljerade verksamhetsförslag baserade på styrelsens diskussion.

§ 5 Diskussion om slututvärderingar

Stiftelsen har nu nått en tidpunkt när de äldsta programmen avslutats och skall slututvärderas. Olof Lindgren presenterade aktuellt underlag och möjliga uppläggningar av det fortsatta arbetet. I diskussionen betonades vikten av en bred analys - innefattande strategiska och samhällseliga effekter - som kompletterar de mer traditionella vetenskapliga utvärderingarna. Intressanta modeller finns hos Högskoleverket och VINNOVA.

Verkställande direktören återkommer under hösten med ett konkret förslag till uppläggning baserat på styrelsens diskussion och kansliets erfarenheter.

§ 6 Utlysning av ramanslag i gränsytan mellan biologiska och fysikaliska/artificiella system (Bio – X)

Styrelsen beslöt den 16 september 2003, § 6 att avsätta 55 miljoner kronor för utlysning av ett program för ramanslag att genomföras i tvärvetenskaplig samverkan mellan en "Bio-partner" och en "X-partner".

En begränsad utlysningkommitté under ordförandeskap av Gunnar Edwall har utarbetat en utlysningstext (bilaga 2). Kommittén kommer senare att kompletteras med bl a nordiska ledamöter.

Styrelsen *beslöt*

att fastställa utlysningstexten och utlysa programmet enligt bifogat förslag (bilaga 2).

§ 7 Programmet ProViking – beslut om tredje utlysning

Programmet ProViking har initierat 17 projekt med medel från de två utlysningar som genomförts 2002 och 2003. Till dessa har anvisats 110 milj kr av tillgängliga medel om 150 milj kr. Programstyrelsen har föreslagit att av resterande medel 25 milj kr avsätts till en tredje utlysning som riktas mot deltagarna i pågående projekt för att åstadkomma en fysisk demonstrator baserad på kunskap från dessa projekt. Ordföranden i programstyrelsen Billy Fredriksson och programmets verkställande direktör Lars Frenning presenterade förslaget.

Styrelsen *beslöt*

att inom den fastställda totala ramen av 150 milj kr för programmet ProViking avsätta 25 milj kr för en tredje utlysning i enlighet med redovisat förslag (bilaga 3).

§ 8 Förlängning av ett ramanslag i materialteknik

Styrelsen beslöt den 5 april 2001, § 11, att bevilja ett treårigt ramanslag om 9 milj kr till projektet Centrum för termodynamiska beräkningar under förutsättning av en industriell medfinansiering med 40 % av programmets totalkostnad. I beslutet ingick möjlighet till två års förlängning.

Verksamheten har utvärderats och utvärderarna rekommenderar förlängning av projektet, vilket också stöds av programkommittén i materialvetenskap. Karl-Fredrik Berggren presenterade utvärderarnas genomgång och förslag.

Styrelsen *beslöt*

att bevilja förlängning av anslaget till programmet Centrum för termodynamiska beräkningar med 6 milj kr under förutsättning av en industriell medfinansiering med 40 % av programmets totalkostnad. Om den industriella medfinansieringen ej uppnår planerad volym minskas stiftelsens utbetalning i motsvarande grad, samt

att uppdra åt verkställande direktören att ingå avtal med KTH om programmets genomförande.

§ 9 Yttrande över SOU 2004:27 ”En ny doktorsutbildning”

Stiftelsen har beretts möjlighet att yttra sig över utredningen ”En Ny Doktorsutbildning – kraftsamling för excellens och tillväxt” (SOU 2004:27). Verkställande direktören har utarbetat ett förslag till yttrande baserat på stiftelsens erfarenheter av medverkan i forskarutbildning och forskarskolor under hittillsvarande tio års verksamhetstid.

Styrelsen diskuterade förslaget och ställde sig bakom de övergripande ställningstagandena i förslaget med några kompletteringar bl a rörande vikten av att främja rörlighet, doktorander med annorlunda bakgrund och att tillräckliga resurser ställs till förfogande.

Styrelsen *beslöt*

att med de ändringar och tillägg som gjordes i diskussionen fastställa stiftelsens yttrande (bilaga 4).

§ 10 Stiftelsens delegationsordning

Stiftelsens delegationsordning fastställdes senast våren 2000 och anmäldes för styrelsen vid sammanträdet den 27 januari 2004. Vid detta tillfälle anmäldes också att verkställande direktören avsåg att återkomma med ett uppdaterat förslag som anpassats till de organisations- och verksamhetsförändringar som genomförts sedan delegationsordningen fastställes. Ett sådant förslag hade bifogats kallelsen.

Styrelsen noterade att teckningsrätten avseende stiftelsen borde preciseras vad gäller verkställande direktörens och vice verkställande direktörens obegränsade teckningsrätt utan deltagande av styrelseledamot samt att verkställande ledningens lön och förmåner borde fastställas i en bredare krets än enbart av ordföranden.

Styrelsen *beslöt*

att fastställa förslaget till delegationsordning och uppdra åt verkställande direktören att återkomma med förslag till justering på angivna punkter enligt styrelsens diskussion.

§ 11 Programmet Brain Power

Stiftelsen fattade vid sammanträde den 9 – 10 april 2003, § 9, beslut om att bidra med 23 milj kr till ett centrum för tidigdiagnostik och terapiforskning av neurodegenerativa sjukdomar (Brain Power) tillsammans med Invest in Sweden Agency (ISA), KK-stiftelsen, Wallenbergstiftelsen, VINNOVA och Vårdalstiftelsen. Verkställande direktören redovisade beredningsprocessen och programmets styrgrupp, där han ingår, avser att slutligt ta ställning till aktuella ansökningar den 23 juni.

Styrelsen *beslöt*

att godkänna verkställande direktörens rapport och bemyndiga honom att företräda stiftelsen vid det slutliga beslutet om medelsfördelning i programmets styrgrupp.

§ 12 Information och meddelanden

Inkomna ärenden

Förteckning över inkomna ärenden, 2004-05-27 hade bifogats kallelsen.

Stiftelsens kapital

Stiftelsens totala förmögenhet den 31 maj 2004	8 763 milj kr
Beviljade ej utbetalda anslag vid årsskiftet 03/04	2 190 milj kr
Nya åtaganden under 2004	24 milj kr
Utbetalt under 2004 t o m 31 maj	220 milj kr.

Andelen räntebärande tillgångar utgör 44 %, specialfonder 8 % och aktier 48 %. Kapitalutskottet har vid sitt sammanträde den 26 maj beslutat om viss omfördelning av medel mellan stiftelsens ränteförvaltare.

Remiss "Finansiering av starka forskningsmiljöer" – en internationell utblick

Stiftelsen har fått en rapport, utarbetad av rektor Bertil Andersson, på remiss. Den verkställande direktören avger ett remissyttrande utgående från stiftelsens erfarenheter av genomförda och aktuella insatser för strategiska forskningscentra.

Remiss "Samspel och integration – Nationell organisation för deltagande i EU:s forsknings- och utvecklingsarbete"

Stiftelsen har fått betänkandet från utredningen om översyn av nationell organisation för svenskt deltagande i EU:s forsknings- och utvecklingsarbete, SOU 2004:50 på remiss. Den verkställande direktören avger stiftelsens remissyttrande.

Aktuell pressdebatt

Ett antal pressklipp som berör stiftelsens verksamhet hade bifogats kallelsen. Verkställande direktören har bl a, tillsammans med företrädare för ett antal andra organisationer undertecknat ett debattinlägg om behovsmotiverad forskning på DN-debatt den 11 april.

Utllysning av strategiska forskningscentra

Utllysningen lades ut på stiftelsens hemsida den 7 april 2004. Samtidigt utsändes utlysningen till rektorerna vid alla högskolor. Panelerna håller på att bemannas och detta bör vara klart före den 15 juni 2004. Beredningskommittén har vid möte den 6 maj beslutat om utvärderingsproceduren för steg 1. Utvärderingen inleds med ett grovsällningssteg där ansökningar som bedöms sakna chans i det slutliga urvalet inte går vidare till bedömning av de tre panelerna. Beslut om urval av sökande som inbjuds inge fullständiga ansökningar kommer att tas den 27 januari 2005.

Representanter för 27 universitet och högskolor var inbjudna till stiftelsen den 18 maj för att diskutera samrådsprocessen med högskolorna under utvärderingen av ansökningarna. 23 representanter deltog i mötet och det framkom en tydlig preferens för att beredningskommitténs samråd skall göras i dialogform allt eftersom utvärderingsprocessen fortskrider. Beredningskommittén avser att inbjuda representanter för högskoleledning/fakultetsledningar till ett muntligt samråd under veckorna 45 - 46 efter det att grovsällningen är genomförd.

Planerad institututlysning tillsammans med VINNOVA och KK-stiftelsen

Stiftelsen diskuterar tillsammans med VINNOVA och KK-stiftelsen en riktad utlysning för att främja utveckling och omstrukturering inom de svenska forskningsinstituterna. Viss förhandsinformation hade översänts och avdelningschef Sven Gunnar Edlund, VINNOVA presenterade muntligt planerna vid sammanträdet. I diskussionen pekades på betydelsen av att definiera vilka områden och institut som skulle bli föremål för insatser, samverkan med högskolan samt kriterier som stiftelsens krav på kvalitet och främjande av svensk konkurrenskraft. Verkställande direktören förutsätts bevaka stiftelsens intressen i den fortsatta beredningsprocessen.

INGVAR II beredningsläge

Utlysningskommittén sammanträdde den 27 maj 2004 och valde bland de 92 sökande som lämnats till internationell granskning ut 42 sökande som bereddes tillfälle att inge fullständiga ansökningar. Beslut om medelsfördelning avses fattas av styrelsen under senhösten.

Planeringen för en eventuell EMBL-nod i Sverige

Underlag sändes ut inför föregående styrelsemöte. Vetenskapsrådet planerar att den 12 juni besluta om 10 milj kr per år i fem år med förbehållet att stiftelsen samt Knut & Alice Wallenbergs stiftelse också anmäler intresse för att bidra. Kompletterande finansiering kommer att krävas från värduuniversitet som kommer att utses efter en ansökningsomgång. Styrelsen markerade ett positivt intresse för projektet inför beslut vid nästkommande sammanträde.

Strukturgenomik konsortium med nod i Sverige

Underlag distribuerades vid föregående styrelsemöte. Tilltänkt huvudfinansiär är Knut & Alice Wallenbergs stiftelse och verkställande direktören avser, under förutsättning att styrelsen är positiv härtill, fortsätta diskussionerna med berörda parter (Wallenbergstiftelsen, VINNOVA) med sikte på ett beslut vid nästkommande sammanträde. Styrelsen markerade ett positivt intresse för projektet.

Framtidens svenska universitet

IVA, KVA och ett antal forskningsfinansiärer diskuterar en gemensam studie av universitetens nya villkor mot bakgrund av Bolognaprocessen, nya finansieringsformer m m. Policyinstitutet SISTER, där stiftelsen är en av grundarna, kan också komma att engageras i arbetet. Verkställande direktören redovisade muntligt pågående diskussioner och stiftelsens möjliga engagemang.

§ 13 Övriga frågor

Ordförande i programkommittén för mikroelektronik

Styrelsen *beslöt*

att utse Christer Ovrén till ny ordförande i programkommittén för mikroelektronik efter Olof Engström som av sagt sig.

Styrelsebeslut utan utlysningar

Ledamoten Lane hade tagit upp frågan om medelsfördelningsbeslut som inte föregåtts av utlysning och föreslagit att utlysning alltid skall äga rum. Verkställande direktören meddelade att beslut utan utlysning fattas endast i undantagsfall och bara i situationer där utlysning av olika skäl är omöjlig eller olämplig.

Korrespondens med Johan Thyberg

Vice verkställande direktören redovisade en skriftväxling som stiftelsen haft med professor Johan Thyberg, Karolinska Institutet, rörande bl a jävsfrågor, bisysslor och industrikontakter m m. Skriftväxlingen har efter samråd med ordföranden överlämnats till stiftelsens revisor Anders Jacobaeus.

Verkställande direktören deltog inte i denna diskussion.

Styrelsesammanträde februari 2005

Styrelsen *beslöt*

att sammanträda den 7 februari 2005 kl 10 – 17.

Björn Brandt
sekreterare

Ulla Grönlund
vald justerare

Lena Hjelm-Wallén
ordförande